

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 130/2017-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. februára 2017 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti AGROSPOL 5.TM, s. r. o., Hlavná 142, Tesárske Mlyňany, zastúpenej obchodnou spoločnosťou JÁNSKÝ & PARTNERS s. r. o., advokátska kancelária, Štúrova 13, Nitra, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Martin Jánsky, pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Nitra č. k. 18 C 397/2015-135 z 30. novembra 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti AGROSPOL 5.TM, s. r. o., odmieta pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) mailom

13. februára 2017 a poštou 15. februára 2017 sa obchodná spoločnosť AGROSPOL 5.TM, s. r. o., Hlavná 142, Tesárske Mlyňany (ďalej len „sťažovateľka“), domáhala vydania nálezu, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie jej v záhlaví označených základných práv a slobôd uznesením Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) č. k. 18 C 397/2015-135 z 30. novembra 2016 a ktorým by napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

2. Zo sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplýva, že na základe návrhu [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „navrhovateľ“) proti sťažovateľke ako odporcyni okresný súd uznesením č. k. 18 C 397/2015-37 z 5. augusta 2015 nariadil predbežné v znení: *„Súd zakazuje odporcovi zmluvne prenechávať právo užívať a požívať plody tretím osobám a právne disponovať s poľnohospodárskymi pozemkami v okrese [REDAKOVANÉ], obec [REDAKOVANÉ], nachádzajúce sa v kat. úz. [REDAKOVANÉ], zapísané na [REDAKOVANÉ]... Súd ukladá navrhovateľovi, aby do 30 dní podal návrh vo veci samej na určenie vlastníckeho práva a náhradu škody.“* Odvolanie sťažovateľky proti uvedenému uzneseniu okresného súdu Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 9 Co 955/2015-62 z 27. novembra 2015 potvrdil s tým, že nariadené predbežné opatrenie trvá do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedenej okresným súdom pod sp. zn. 10 C 92/2014.

3. Z dôvodu, že navrhovateľ v zmysle druhého výroku uvedeného uznesenia okresného súdu nepodal návrh vo veci samej na určenie vlastníckeho práva a náhradu škody, sťažovateľka podaním z 28. októbra 2016 navrhla okresnému súdu, aby v zmysle § 336 ods. 3 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) svoje predchádzajúce rozhodnutie bezodkladne zrušil. Okresný súd napadnutým uznesením návrh sťažovateľky na zrušenie neodkladného opatrenia zamietol, *„nakoľko v konaní neboli preukázané zákonné podmienky na zrušenie neodkladného opatrenia, keďže konanie vo veci 10 C 92/2014 nie je právoplatne skončené. Zároveň neboli preukázané ani iné dôvody, pre ktoré by neodkladné opatrenie zaniklo alebo malo byť zrušené. Súd poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Nitre č. k. 9 Co 955/2015-62, zo dňa 27. 11. 2015, keď nariadené predbežné opatrenie v konaní pod sp. zn. 18 C 397/2015 trvá do právoplatného skončenia konania vo veci vedenej pod sp. zn. 10 C 92/2014. Z týchto dôvodov nebolo*

povinnosťou žalobcu podať žalobu tak ako to uvádza žalovaný vo svojom návrhu, a preto nie sú ani splnené podmienky na zrušenie neodkladného opatrenia.“.

4. S uvedeným záverom okresného súdu sťažovateľka nesúhlasí a v sťažnosti opakovane vznáša námietku o nepodaní žalobného návrhu navrhovateľom, na ktorú mal podľa jej názoru okresný súd prihliadať „aj sám bez návrhu“. Keďže tak neurobil, svojím konaním uprel sťažovateľke v záhlaví označené základné práva a slobody, preto ani jeho rozhodnutie nezodpovedá atribútom práva na súdnu ochranu.

II.

5. Predpokladom úspešného uplatnenia námietky porušenia základných práv a slobôd v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je splnenie všeobecných a osobitných náležitostí vyplývajúcich z § 20 a § 50 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ako aj ďalších procesných podmienok vyplývajúcich z § 53 zákona o ústavnom súde, ktoré ústavný súd skúma pri predbežnom prerokovaní návrhu na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa (§ 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

6. Ústavný súd konštatuje, že inštitút „neodkladného opatrenia“ po zmene právnej úpravy občianskeho súdneho konania s účinnosťou od 1. júla 2007 zaviedol Civilný sporový poriadok. Jeho účel vymedzuje § 325 ods. 1 CSP, podľa ktorého neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia, jeho dôsledky a spôsob zániku upravuje § 324 a nasl. CSP.

7. Neodkladné opatrenie je jedným zo zabezpečovacích inštitútov civilného procesu, ktorého zabezpečovacia funkcia má za cieľ dočasnou úpravou eliminovať nepriaznivé následky, ktoré by mohli pred začatím konania alebo v jeho priebehu nastať. Dočasnosť tohto opatrenia ako jeho základný znak znamená, že nejde o konečnú a definitívnu úpravu vzťahov medzi subjektmi. Nariadením neodkladného opatrenia nezískava jedna zo sporových strán práva, o ktorých sa má rozhodnúť až v budúcnosti, ale sa ním len dočasne upravuje určitý okruh vzťahov.

8. Pred účinnosťou Civilného sporového poriadku ústavný súd viackrát zaujal jednoznačné stanovisko, v ktorom vyslovil, že „Rozhodovanie a rozhodnutie o návrhu na predbežné opatrenie v súdnom konaní možno považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky. Predpokladom na záver o porušení základných práv a slobôd je však také ich porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstránitel'né v činnosti súdu pred začatím konania alebo v konaní o veci samej (§ 74 a nasl., § 102 Občianskeho súdneho poriadku), resp. ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v Občianskom súdnom poriadku v spojitosti s predbežnými opatreniami. Predbežné opatrenie ako zabezpečovací prostriedok v civilnom procese však nemôže sám osebe opodstatniť záver o porušení práva fyzickej osoby alebo právnickej osoby (čl. 130 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky)“ (m. m. I. ÚS 46/2000), resp. že „Rozhodnutím o uložení predbežného opatrenia vydaným v občianskoprávnom konaní môže súd porušiť základné právo alebo slobodu účastníka súdneho konania. Takéto porušenie by sa mohlo stať predmetom konania podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky len vtedy, ak by účastníkovi súdneho konania nebolo možné poskytnúť ochranu prostredníctvom účinného právneho prostriedku nápravy dostupného pred všeobecnými súdmi. Predpokladom záveru o porušení základných práv a slobôd je však také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstránitel'né činnosťou všeobecného súdu pred začatím konania alebo v konaní o veci samej (§ 74 a nasl. a § 102 Občianskeho súdneho poriadku), resp. ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v Občianskom súdnom poriadku v spojitosti s predbežnými opatreniami“ (m. m. II. ÚS 81/07).

9. Reflektujúc uvedené východiská ústavný súd konštatoval aj to, že realizácia inštitútu predbežného opatrenia ako zabezpečovacieho prostriedku v civilnom procese

nemôže sama osebe opodstatniť záver o porušení práva fyzickej osoby alebo právnickej osoby vyplývajúceho z ústavy alebo Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), pretože zákon poskytuje účastníkovi, proti ktorému smeruje výrok rozhodnutia o predbežnom opatrení, primeranú a efektívnu ochranu pred prípadným neopodstatneným a nezákonným obsahom takéhoto rozhodnutia aj počas konania vo veci samej. Keďže túto ochranu považuje ústavný súd jednak za účinnú a jednak za dostupnú, účastník súdneho konania sa jej nemôže súčasne dovolávať aj prostredníctvom sťažnosti pred ústavným súdom (m. m. II. ÚS 37/00, I. ÚS 46/00, I. ÚS 148/03, I. ÚS 49/07, III. ÚS 281/07).

10. Na druhej strane treba pripustiť, že ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti pristúpil k preskúmaniu niektorých rozhodnutí o predbežných opatreniach, zásadne však išlo o ojedinelé prípady charakterizované výnimočnými okolnosťami veci. V tejto súvislosti ústavný súd judikoval, že zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o predbežných opatreniach môže iba za predpokladu, že by takýmto rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu majúci charakter svojvôle (obdobne III. ÚS 169/2010, III. ÚS 281/07).

11. Preskúmaním napadnutého uznesenia (bod 3) však ústavný súd dospel k názoru, že takéto známky zjavnej svojvôle nenesie, a teda z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu na to, aby sa závery napadnutého uznesenia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a plne rešpektujú kompetencie, ktorými okresný súd v tomto type konania disponuje, spochybňovali.

12. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom okresného súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor okresného súdu svojím vlastným (obdobne I. ÚS 313/2010, II. ÚS 134/09, III. ÚS 127/2012).

13. Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že nie je daná jeho právomoc na prerokovanie sťažnosti, pretože ochranu základnému právu sťažovateľky

zaručenému čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd poskytuje sťažovateľke všeobecný súd v meritórnom konaní, preto rozhodol o jej odmietnutí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

14. Ústavný súd zároveň konštatuje, že rozhodovacia prax Európskeho súdu pre ľudské práva vylučuje aplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru na rozhodovanie v otázke predbežných opatrení, pretože nie sú rozhodnutiami o občianskych právach alebo záväzkoch (pozri rozhodnutie APIS proti Slovenskej republike z 10. 1. 2000 č. 39754/98, v ktorom sa konštatovala neaplikovateľnosť čl. 6 *ratione materiae* v konaní o zrušení predbežného opatrenia), preto námietku sťažovateľky o jeho porušení považoval iba za súčasť sťažostnej argumentácie, ktorá sama osebe ani nezakladá dôvod ústavného prieskumu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. februára 2017